

Ministerie SZW,
T.a.v. Staatssecretaris Jetta Klijnsma,
Ovv Consultatie Quotumwet arbeidsgehandicapten,
Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Betreft; quotumwet,

Krimpen a/d IJssel, 23 januari 2014,

Geachte mevrouw Klijnsma,

Gezien mijn langlopende betrokkenheid bij de hervormingen rondom de Wajong en WWB, voorheen WWNV en nu Participatiewet en de Quotumwet voor arbeidsgehandicapten, wil ik gaarne mijn reactie met u delen.

In het niet zo lange verleden, toen u nog Tweede Kamerlid was, hebben wij elkaar meermaals gesproken over arbeidsparticipatie van mensen met een handicap. Hierbij ook met name over de doelgroepen die nu reeds buiten de Wajong vallen. Deze groep bestaat uit verschillende groepen, welke ik voor u graag nogmaals wil definiëren:

- Groep die bewust geen Wajong uitkering hebben aangevraagd,
- De groep die -35% arbeidsongeschikt zijn binnen de Wajong/WIA of andere regelingen, (NUGgers),
- De groep arbeidsgehandicapten die via omwegen in de WWB zijn beland zijn.

Zoals, naar ik aanneem, u weet is de groep arbeidsgehandicapten veel groter dan de huidige groep van 240.000 Wajongers waar zo intensief over wordt gesproken. De groep arbeidsgehandicapten is zo mogelijk nog gediversificeerder dan de maatschappij zelf en toch probeert u deze binnen een quotumwet onder een bepaalde noemer te vangen. Echter dit leidt tot grote oneerlijkheid op de arbeidsmarkt.

Om een werkelijk beeld van de arbeidsmarkt voor arbeidsgehandicapten te krijgen heb ik recent voor Serin een arbeidsmarktanalyse uitgewerkt waarbij ik o.a. op geheel andere cijfers uitkwam dan de 1 miljoen arbeidsgehandicapten waar uw ministerie over spreekt. Dit cijfers komt niet overeen met zowel de inschatting van Inclusie Nederland als de cijfers van onderzoeksbureau Acron. Ook Acron komt op andere cijfers uit, en dan specifiek in de arbeidsmatige leeftijd van 20-64 jaar:

- Licht beperkt 1.005.000,
- Matig beperkt 895.000,
- Ernstig beperkt 275.000.

Bron Acron.: <http://arcon.nl/informatie-en-actueel/sociale-agenda-van-overijssel-2012/oktober-2012/feiten-en-cijfers-toegankelijkheid.html>

Er vanuit gaande dat:

- Licht beperkt staat voor de groep met een relatief hoog arbeidspotentieel,
- Matig beperkt staat voor de groep met een relatief laag arbeidspotentieel,
- Ernstig beperkt staat voor de groep (vrijwel)zonder arbeidspotentieel.

Zoals u kunt zien komen deze cijfers niet overeen met de gestelde 1 miljoen van uw ministerie. Hiervoor zijn twee mogelijkheden te herleiden, namelijk deze:

1. De groep licht-beperkten van 1.005.000 worden niet tot de definitie arbeidsgehandicapten van het ministerie van SZW meegerekend omdat zij minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn,
2. De groep licht-beperkten zijn binnen de bestaande systemen van UWV en gemeenten niet als zodanig geregistreerd.

Indien het eerste geldt, of het tweede argument geldt zijn in beide gevallen de uitgangspunten voor de quotumwet onterecht. Dit omdat deze uitgaat van 125.000 banen voor de mensen met de zwaarste beperkingen of grootste behoefte aan begeleiding middels jobcoaching waardoor zij niet zelfstandig 100% WML kunnen verdienen.

Deze cijfers laten zien dat een uitgangspunt van 125.000 banen kan worden beschouwd als een druppel op de gloeiende plaat en zeker geen definitieve oplossing voor het arbeidspotentieel van mensen met een arbeidshandicap. Hiervoor is een structurele aanpak nodig, zoals ook gesteld in het advies op de Participatiewet van de Raad van State van 1 november 2013. Ook hierin wordt duidelijk gesteld dat voor de uitvoering Participatiewet aanpassingen op de arbeidsmarkt noodzakelijk zijn en als adviseur arbeidsparticipatie en ervaringsdeskundige kan ik mij hier alleen maar achter scharen.

Het gevolg van de huidige uitwerking van de quotumwet is uitsluiting van mensen met een relatief hoog arbeidspotentieel, mensen die zich ondanks hun handicap ingezet hebben voor een studie. Mensen die zich in de loop der jaren hebben ontwikkeld binnen organisaties en dankzij hun huidige subsidie binnen de Wajong blijvend mogen inzetten bij hun werkgevers.

Uiteraard valt hier veel op te zeggen, maar ik wil u vooral dit meegeven: De huidige groep mensen met een handicap die geen Wajong, WIA of andere status hebben en zich zelfstandig moeten redden op de arbeidsmarkt worden nu met grote regelmaat gediscrimineerd boven Wajongers omdat zij GEEN subsidie meenemen. Zelfs uw eigen collega's van andere ministeries maken dit onderscheid. In 2012 zijn hier door Tweede Kamerlid Pieter Heerma (CDA) zelfs schriftelijke vragen over gesteld aan het ministerie van BZK. Waarop zij verwezen naar een wijziging in een artikel binnen de afspraken binnen de Rijksoverheid, waardoor deze werkplekken allen werden toebedeeld aan mensen met een Wajong, WIA of SW status. Dit is om eerlijk te zijn te schandelijk voor woorden, want hoe kan een overheid bepleiten dat mensen met een handicap gelijkwaardige kansen moeten krijgen en deze zelf niet bieden?

De quotum wet heeft naast dit gebrek aan visie op de benodigde wijzigingen op de arbeidsmarkt en aannames die niet kloppen met onafhankelijk onderzoek nog een belangrijk probleem. Want in dit wetsvoorstel wordt onderscheid gemaakt in de toegang tot arbeid voor mensen met een handicap, hierin wordt een onderscheid gemaakt wie recht heeft op werk binnen deze 125.000 banen. Uiteraard is dit ook het idee van een quotum, echter dit uitsluiten is in strijd met Artikel 2 van het VN Verdrag voor de Rechten van Gehandicapten. Hoewel dit verdrag nog niet is geratificeerd in Nederland, hebben wij dit verdrag wel ondertekend en uit contacten binnen de VN weet ik dat de VN kritisch staat tegenover het traineren van de Nederlandse Regering in ratificering van dit VN Verdrag.

Het verbaast mij enorm dat uw ministerie bij het uitwerken van nieuwe wetgeving niet werkt aan wetgeving die aansluit bij het VN Verdrag voor de Rechten van mensen met een handicap. Het verbaast mij dat uw ministerie niet de noodzaak ziet voor eens structurele aanpak binnen de arbeidsmarkt en dat u er vanuit gaat dat een quotumwet deze problemen op zal kunnen lossen. Dit omdat dit huidige wetsvoorstel juist voor mensen met een relatief hoog arbeidsvermogen, die binnen de Participatiewet in het Bijstandsregime komen geen betere perspectieven op werk zal bieden.

Om echt te werken aan perspectieven zal een quotumwet slechts heel beperkte uitwerking hebben. Om te bouwen aan een echte inclusieve arbeidsmarkt moeten:

- Het ontslagrecht onder de loep worden genomen, en dan specifiek de gevolgen van de wijzigingen voor arbeidsgehandicapten,
- De hervormingen rondom flexwerk moeten nader worden bestudeerd op de consequenties voor mensen met een handicap,
- Brede aanpak van beeldvorming op de arbeidsmarkt,
- Werkgevers de garantie voor 2 jaar doorbetaling bij ziekte (ZW) kunnen krijgen,
- Binnen het beroeps-/universitair onderwijs (en dan specifiek binnen management en HR gerelateerde opleidingen) de positie van medewerkers met een handicap beter worden belicht,
- Beter toegang tot aanpassingen op de werkplek, welke aansluiten bij de werkzaamheden voor de betreffende werkgever, worden gerealiseerd,
- De maatschappelijke perceptie over mensen met een handicap structureel worden verbeterd,
- Toegang tot OV beter worden geregeld, zodat mensen met een handicap makkelijker naar het werk kunnen zonder gebruikt te maken van het aangepast vervoer wat enorme kosten met zich meebrengt,
- Zorg aansluiten op werktijden,

Zoals u kunt lezen zijn veel van deze benodigde veranderingen ministerie overschrijdend. Mijn voorstel zou dan ook zijn om voor een definitieve invoering Participatiewet, Quotumwet en de aanpassingen binnen de AWBZ, WMO en andere regelingen, er een (nieuwe) consultatie komt tussen de verschillende ministeries. Want er simpelweg vanuit gaan dat gemeenten dit bij de uitvoering op kunnen pakken is te simpel. Vooral omdat niet alle onderdelen die van invloed zijn op werken als iemand een handicap heeft, naar de gemeenten gaan. Daarnaast komt men na 2 jaar of in een later onverhoopt ontslag wederom bij het UWV, of bij ziekte in de WIA terecht of via een omweg wederom in de Participatiewet. Waardoor het probleem nog steeds bij diverse ministeries ligt.

Zoals u kunt lezen zijn mijn zorgen rondom de quotumwet groot, en daarom wil ik deze nog even kort samenvatten:

- a) Onjuiste tellingen van het aantal arbeidsgehandicapten in Nederland,
- b) Uitsluiten van mensen met een handicap met een relatief hoog arbeidspotentieel omdat zij niet meetellen en dus voor werkgevers onaantrekkelijk worden,
- c) Schending van artikel 2 van het VN Verdrag voor de Rechten van Mensen met een Handicap, door uitsluiting van mensen met een handicap op basis van hun handicap,

- d) Onvoldoende aandacht aan de benodigde hervormingen op de arbeidsmarkt met betrekking tot de doelgroep arbeidsgehandicapten, zoals de Raad van State al stelde in het advies over de Participatiewet,

Ik hoop dat u deze zorgen niet zondermeer in een laaat verdwijnen, want het slagen van de Participatiewet ligt deels verbonden aan de quotumwet en daar schort echt heel veel aan. Waar in uw wetsvoorstel voor de Participatiewet te weinig aandacht is voor de benodigde veranderingen op de arbeidsmarkt, zoals gesteld door de Raad van State, hoop ik van harte dat deze punten dan wel een plek kunnen vinden binnen de quotumwet. Vooral omdat dit de kans biedt om van de Participatiewet een succes te maken. Niet door het opleggen van dwang, maar door de benodigde stappen om te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,

B. Prins,
CV Works.